

ОПШТИНСКА УПРАВА - СЈЕНИЦА

**ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД
ПОЖАРА**

Октобар 2019.године

На основу члана 28. Закона о заштити од пожара Републике Србије ("Сл. Гласник РС" бр. 111/09, 20/2015 и 87/18) **начелник Општинска управа**- Сјеница , дана 18.10.2019., доноси:

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Заштита од пожара организује се и непрекидно спроводи у свим просторијама објекта Општинске управе- Сјеница у складу са Законом, прописима донетим на основу Закона о заштити од пожара и одредбама ових Правила.

Члан 2.

О вим Правилима у циљу спровођења и унапређења заштите од пожара уређују се:

- I. Организација технолошких процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде откљоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење
- II. Мере заштите од пожара
- III. Дужност одговорног лица, радника са посебним овлашћењем и одговорностима и осталих радника у вези са заштитом од пожара
- IV. Организација заштите од пожара
- V. Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара
- VI. Поступак у вези издавања одобрења за извођење радова заваривања, резања и лемљења на привременим местима
- VII. План евакуације и упуство за поступање у случају пожара
- VIII. Прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта
- IX. Техничка опрема и средства за гашење пожара
- X. Одговорност радника због непридржавања прописаних и наложених мера заштите од пожара
- XI. Прелазне и завршне одредбе

Члан 3

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи нормативне, организационе, техничке, образовне, управне и друге природе које се предузимају у Општинској управи у Сјеници, у циљу спречавања, избијања, ширења и гашења пожара.

Члан 4.

Одредбе ових Правила примењују се и обавезне су за све раднике Општинске управе у Сјеници, као и за друга лица која се по било ком основу налазе на раду у просторијама Општинске управе у Сјеници

- ОРГАНИЗАЦИЈА ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА

Члан 5.

Основна делатност која се одвија у оквиру Општинске управе у Сјеници је пружање стручне, правне и свих других видова помоћи грађанима и на тај начин омогућава брзо и телотворно остваривање њихових права и правних интереса.

Члан 6.

Процес рада општинске управе-Сјеница организује се на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и мовине и спречено његово ширење при чему се спроводе одговарајуће мере заштите .

У технолошком процесу постоји опасност од избијања пожара због коришћења електроуређаја. Пословни простор је изграђен у складу са важећим техничким прописима и приведен намени за потебе обављања регистроване делатности радње.

Члан 7.

Материје које се користе и ускладиштују у објекту Општинске управе- Сјеница су папири и пластичне фолије.

У просторијама објекта Општинске управе- Сјеница користе се рачунарско-техничка опрема.

Члан 8.

Кратак опис грађевинских материјала који су уграђени у објекат Општинске управе-Сјеница

Објекат се састоји од приземног дела и спрата. Објекат је саграђенаменски од негоривих стандардних материјала (бетона и цигле), покривен лимом. Столарија је дрвена и PVC а,подови су од терацо пода до паркета,дрвеног пода и ламината .Подови и зидови у мокрим чворовима и су прекривени керамичким плочицама.

Члан 9.

Могући пожари према класификацији изврженој у складу са стандардом СРПС ЕН 2:2011, на основу процене угрожености од пожара тј. физичко хемијских особина материја које се користе или ускладистују у просторијама објекта Општинске управе - Сјеница.

Обзиром на материјале који су присутне у Општинској управи - Сјеница , у складу са стандардом СРПС ЕН 2:2011 могу се очекивати пожари класе **A** и уређаја и инсталација под напоном.

На основу очекиваних класа пожара извршен је избор одговарајућих средстава и опреме за гашење пожара (ручни преносни апарат за гашење пожара са сувим прахом типа "S").

2.МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 10.

У циљу отклањања узрока пожара, спречавања избијања, ширења и гашења пожара, спасавања људи и имевине огрожених пожаром у просторијама Општинске управе - Сјеница као и просторима око њих примењују се следеће мере заштите од пожара:

- При пројектовању и извођењу радова, адаптација и реконструкцији на постојећем објекту, уградњи уређаја и опреме у свим просторијама, експлоатацији и одржавању простора примењују се Законом прописани технички нормативи и стандарди заштите од пожара ,
- Радни простор мора бити снабдевен апаратима за гашење пожара
- Електричне, вентилационе, канализационе и друге инсталације и уређаји у радном простору морају се извести односно поставити и одржавати тако да не представљају опасност од пожара
- Забрањено је пушење, употреба отворене ватре, светиљки са пламеном и средства за паљење, употреба алата који варнички, као и држање и смештај материјала који је склон самозапаљивању
- Смештај у чување запаљивих гасова и других лако запаљивих материјала може се вршити само у посебним просторијама и магацину које су изграђене за ту сврху према прописима о смештају и чувању ових материјала

- Рад са отвореном ватром и уређајима са усијаним површинама апарата за резање, лемљење и заваривање на привременим заваривачким местима може се обављати тек пошто се претходно прибави одобрење, предузму мере и обезбеде спредства за гашење пожара
- Пре отпочињања радова руководилац радова обавестиће одговорно лице из ЗОП-а о месту и времену обављања тих радова. Одговорно лице ЗОП-а ће дати одобрење за извођење радова и наложити мере које се претходно морају предузети
- Ускладиштење материјала у магацину и другим просторијама врши се у складу са важећим прописима и стандардима с тим што се посебно води рачуна да се обезбеди несметан пролаз (пожарни пут) и растијање ускладиштеног материјала од извора енергије
- Улази, излази, пролази и степеништа, у радном простору морају бити увек слободни за несметан пролаз. Закрченост ових прилаза и места, па и привремено, забрањују се
- Приликом адаптације и реконструкције објекта морају се предвидети мере за заштиту од пожара

3. ДУЖНОСТ НАЧЕЛНИКА, И ОСТАЛИХ РАДНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ОД ПОЖАРА

Члан 11.

Начелник општинске управе

- Одговоран је за стање у области заштите од пожара
- Налаже предузимање потребних мера ради отклањања ризика од избијања пожара, као и ефикасног сузбијања евентуалних пожара
- Одговоран је за спровођење мера заштите од пожара прописаних Законом, другим прописима, овим Правилима, и стара се о њиховом извршавању
- Разматра инспекцијске и друге налазе, извештаје и решења, као и извештаје и закључке одговарајућих органа и организација и предузима мере да се утврђени недостаци отклоне у датим роковима.
- Стара се, у оквиру својих овлашћења, о обезбеђивању материјалних и других услова за спровођење мера заштите од пожара
- Одговоран је за спровођење Програма обуке радника у области заштите од пожара
- Предузима и друге мере у складу са Законом, другим прописима и општим актима послодаваца

Члан 12.

Права и дужности осталих радника:

Сви запослени радници у Општинској управи - Сјеница дужни су:

- Да се на својим радним местима упознају са пожарним опасностима и спроводе мере за заштиту од пожара и експлозије, прописане овим Правилима и другим прописима, као и решењима надлежног органа ЗОП-а

- Да предузима,спроводи и и придржава се прописаних мера заштите
- Да после завршеног рада, на својим радним местима и ближој околини отклоне опасности које би могле да проузрокују пожар, рксплозију или неку другу несрећу,искључе електро уређаје (наручито термичке), угасе ватру,, уколне сав материјал запаљиве природе
- Када приметете пожар у објекту Општинске управе- Сјеница дужни су да најхитније јаве одговорном лицу и да почну са предузимањем мера за гашење пожара
- Да се старају да се приступ њиховом радним местима буде слободан и могућ како би се несметано приступило коришћењу средстава за гашење пожара и других средстава заштите
- Да непосредно учествују у гашењун пожара и отклањању других опасности по људе и имовину у угасе пожар ако могу, без опасности за себе и друга лица, и о томе одмах обавесте **Ватрогасно спасилачку јединицу на број телефона 193**

4. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 13.

Лице за обављање послова заштите од пожара обавља следеће задатке:

Послове одговорног лица противпожарне заштите обавља следеће задатке:

- Преузима све потребе превентивне мере заштите од пожара у циљу заштите људи и имовине Општинске управе - Сјеница.
- Орагнизује и спроводи заштиту од пожара ради повећања степена безбедности
- Стара се о спровођењу и примени мера и прописа утврђених Законом о заштити од пожара и другим законима, техничким прописима, одлукама Скупштине општине, Општинским планом заштите од пожара, Планом евакуације Општинске управе Сјеница и овим Правилима
- Учествује у изради општих аката, програма обуке радника из заштите од пожара
- Врши упознавање запослених радника у вези са мерама, опасностима које им прете од пожара у Општинској управи - Сјеница , на радном месту, и обуку у вези употребе и руковања ватрогасним апаратима за гашење пожара
- Врши контролу исправности и функционалности уређаја за гашење пожара, ватрогасних справа и опреме, апарата за гашење почетних пожара и друге опреме којом располаже Општинска управа - Сјеница и о томе води уредну евиденцију и врши контролу да ли су на одређеним местима исти постављени.
- Означени и осветљени знаци упозорења, опасности и забране
- Резерни излаз у случају пожара
- Ознаке правца кретања у случајевима евакуације
- Остварује сарадњу са одређеном службом, ради спровођења мера заштите од пожара код пројектовања и адптације нових и постојећих објеката, падних и помоћних просторија, врши замену и повлачење дотрајалих, застарелих и неупотребљивих апарата и опреме, ана њихова места уводи нову и савременију опрему и средства

- Врши повремену контролу и обилазак објекта Општинске управе – Сјеница у циљу сагледавања пропуста и примене превентивних мера ЗОП-а
- У циљу унапређења и побољшања ЗОП-а сарађује са стручним службама других предузећа или установа, а нарочито са Сектором за ванредне ситуације, МУП-а Републике Србије одељења за ванредне ситуације у Новом Пазару
- Подноси пријаве предузетнику ради покретања поступка због тежих повреда радних обавеза из овласти ЗОП-а
- Врши контролу над уређењем, чишећењем и одржавањем радних и помоћних просторија, а нарочито у вези са закрченошћу улаза – излаза, путева за евакуацију, прилаза ватрогасним апаратима и помоћним средствима за гашење пожара
- Обавештава писмено начелника о уоченим недостацима ЗОП-а Општинске управе-Сјеница и решењима инспектора са предлогом мера за отклањање истих, а чије је отклањање у њиховој надлежности
- Извештава ватрогасно спасилачку јединицу о насталим пожарима, као и тежих прекршаја из областа који регулишу ова Правила

5. НАЧИН ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 14.

Обука из области заштите од пожара обухвата упознавање радника са опасностима од пожара на радним местима, као и у објекту Општинске управе - Сјеница, мерама, употребом средстава и опреме за гашење пожара, поступком у случају пожара, као и са одговорношћу због непридржавања прописаних и наложених мера заштите од пожара.

Члан 15.

Обучавање и упознавање свих запослених радника из области заштита од пожара врши се теоретски и практично.

Члан 16.

Упознавање, обуку и проверу радника из области заштита од пожара спроводе радници овлашћеног предузећа.

Члан 17.

Обука радника из области заштита од пожара организује се за све запослене, најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад, док се провера знања запослених врши једном у три године.

Обука и провера знања вршиће се ванредно у случају распоређивања радника на друге послове, а нарочито ако се распоређују на послове на којима је повећана опасност од пожара, затим у случају промене техничко-технолошких услова и случају доношења или промене важећих прописа о заштити од пожара, или Правила заштите од пожара у Општинској управи – Сјеница

Члан 18.

О обучености радника из заштите од пожара води се евиденција која обухвата списак обучених радника, евиденциони капртон. Евиденцију за обучавање радника води лице задужено за спровођење заштите од пожара.

Члан 19.

Обука радника из области заштита од пожара врши се према Програму који доноси Начелник општинске управе по прибављеном мишљењу надлежног органа Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова.

6. ПОСТУПАК У ВЕЗИ СА ИЗДАВАЊЕМ ОДОБРЕЊА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА ЗАВАРИВАЊА, РЕЗАЊА И ЛЕМЉЕЊА НА ПРИВРЕМЕНИМ МЕСТИМА

Члан 20.

Радови заваривања, резања и лемљења (у даљем тексту: заваривања) могу се обављати само на местима припремљеним у складу са нормативима техничке и противпожарне заштите .

Члан 21.

Места за заваривање могу бити стална и привремена.

За стална места заваривања сматрају се места на којима се, у технолошком процесу производи или у радионици, заваривање обавља стално или са кратким прекидом.

Привремена места за заваривање сматрају се места у Општој управи - Сјеница у којима се заваривање обавља по потреби и у време одређено у одобрењу.

Члан 22.

Заваривање на привременим местима у Општинској управи - Сјеница може се обављати само по претходно прибављеном одобрењу издатог од стране одговорног лица за заштиту од пожара.

Одобрење за заваривање на привременим местима издаје се на основу писменог захтева извођача радова заваривања.

Члан 23.

Одговорно лице за ЗОП-а издаје одобрење за извођење радова заваривања, резања или лемљења, тек када утврди да су предвиђене и предузете одговарајуће мере за заштиту од пожара у Општинској управи - Сјеница.

Члан 24.

Одобрење за заваривање не сме да се изда за места која нису припремљена за заваривање, затим у просторијама са уређајима за аутоматско откривање и гашење пожара ако су ови уређаји блокирани или се заваривањем могу оштетити, када постоји опасност од избијања експлозије услед смеса запаљивих гасова или пара ускладиштених великих количина течности или других запаљивих материјала.

Члан 25.

За безбедно извођење заваривања, у погледу заштите од пожара, непосредно су одговорни извођач радова, руководилац радова и овлашћено лице за заштиту од пожара.

Члан 26.

На привременим местима за заваривање могу да се држе највише по две боце кисеоника и ацетилена (једна радна, једна резервна), на прописаним колицима, осигуране од пада. Боце морају да буду на растојању најмање 5 метара од грејних уређаја, односно 10 од отворених извора ватре. Приликом извођења радова заваривања обавезна је ватрогасна стража.

Члан 27.

Након изведеног заваривања врши се примопредаја. У примопредаји учествују руководилац радова, овлашћени радник организационог дела у коме је вршено заваривање и овлашћено лице за заштиту од пожара.

7. ПЛАН ЕВАКУАЦИЈЕ И УПУСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

Члан 28.

Сваки радник у Општинској управи - Сјеница, који примети пожар дужан је да га угаси ако за то има могућности, и ако то може да учини без опасности по себе и друге.

Члан 29.

Ако радник не може да угаси пожар дужан је да одмах обавести телефоном или на други начин, директора и лице задужено за спровођење ЗОП-а, а ако пожар већих размера ватрогасно спасилачку јединицу Сектора за ванредне ситуације Миснистарства унуташњих послов на број телефона **193**.

Чим сазна за пожар начелник општинске управе предузима, у зависности од величине пожара и угоржености објекта, мере за гашење пожара. Ако је пожар већих размера пријављује га одмах ватрогасној спасилачкој јединици Сектора за ванредне ситуације на број 193., уколико то већ није учињено.

Овлашћено лице или начелник организује гашење пожара, одлучује која средства за гашење ће се употребити и руководи акциом гашења до доласка руководиоца ватрогасно спасилачке јединице.

Руководилац- акције гашења пожара има право и дужност утврђење законом.

Члан 30.

Сви радници у Општинској управи - Сјеница дужни су да учествују у гашењу пожара и спашавању имовине и лица од пожара.

Непосредни руководиоци дужни су да оставе адресе становања у за то одређеној књизи евиденције и да по позиву, у случају већег пожара, дођу у објекат Општинске управе- Сјеница и укључе се у акцију гашења и спашавања.

Члан 31.

О сваком насталом пожару мора се обавестити Председник општине у Сјеници.

Члан 32.

Руководилац акције гашења пожара, дужан је да предузме све потребне мере да се сачувају трагови и предмети који могу да послуже за утврђивање узрока пожара.

Члан 33.

У случају пожара поступак је следећи:

1. Позвати ватрогасце на број телефона 193.

Без панике саопштити- тачну адресу пожара, шта гори, има ли угоржених особа.

Обавезно сачекати ватрогасце и обајснити им распоред просторија. Покушати угасити пожар ручним противпожарним апаратима не угрожавајући сопствени живот.

2. Водом **не** гасити електричне уређаје по напоном, запаљиве течности, масти, уља, смоле, мазива. Они се гасе "S" апаратима за гашење почетних пожара.

3. Искључити струју на главном прекидачу.

4. Одстранити лако запаљиве материјале.

5. Напустити просторију са влажном крпом на лицу. При напуштању просторије затворити врата и прозоре да се пожар не разбукта.

Начин спровођења евакуације:

На знак узбуне о пожару све запослене особе и друга лица која су се ту затекла дужне су да се евакуишу према одредбама овог Плана, односно, према упуству и смерницама особа задуженим за руковођење акцијом евакуације.

Начин извођења евакуације је следећи:

1. Евакуација из објекта , врши се кроз слободан просто ка главном излазу и отвореном простору до зборног места .
2. Након изласка из објекта запослени се окупљају на слободном простору испред објекта Општинске управе у Сјеници на јужној страни објекта .

Евакуациони путеви, смерови кретања и излази обелижени су у самом објекту и налазе се и на графичким прилозима Плана.

Руководилац евакуације у фази припреме и саме евакуације дужан је да:

- Окупи запослене и лица која су се наша у објекту у тренутку појаве пожара
- Упозна запослене с појавом ванредног догађаја, предузме мере за уклањање панике и смиривање радника и то без узбуђења и страха
- Изда кратка и јасна наређења за евакуацију запослених усмеравајући их на тачно одређени пролаз и на одређено место за окупљање
- Да смернице запосленима да се према излазу крећу у реду на тих и брз начин; свако трчање строго забрањено
- Организује помоћ повређеним запосленима при изласку и то на начин да им помажу неповређени запослени
- Провери да ли су сви запослени и остали присутни напустили објекат.

Надређени запослени-помоћници за руковођење евакуацијом и спашавањем на знак узбуњивања о ванредном догађају морају учинити следеће:

У првој фази:

- Упутити запослене и присутна лица према најближим излазима за евакуацију из објекта
- Надzirати цели ток евакуације запослених и присутних лица
- Помоћи повређеним запосленима при излазу
- У случају да је неки излаз блокиран упутити запослене на најближи следећи излаз
- Својим понашањем деловати тако да се не ствара паника
- Обавити брз надзор да ли су сви запослени и гости напустили објекат

У другој фази:

- Исклучити из рада опрему и уређаје којима запослени рукују и искључити све потребне инсталације
- Након што су објекат напустили сви запослени и гости обавити властиту евакуацију
- За време евакуације извршавати наредбе особе задужене за руковођење евакуацијом
- Након изласка из објекта окупити на одређеном зборно месту, где ће добити даља упутства

Руководиоци евакуације и спашавања дужини су да за време евакуације:

- Надзиру и координишу акције у сврху евакуације
-с обзиром на развој догађаја за време евакуације, издавати наредбе и смернице појединим запосленим особама и другим одговорним запосленима за предузимање посебних мера у вези са насталим променама
-предузети додатне мере посебно у случајевима када евакуација нија у целости изведена.

Након спроведене евакуације и окупљања запослених и гостију на зборним местима, руководиоци евакуације и спасавања, процењују ситуацију у оквиру које:

- Проверавају да ли су сви запослени и присутна лица напустили објекат
- Одређује радње које треба предузети на санирању последица ванредног догађаја (гашење пожара и сл.)
- Одређују радње које треба предузети ради спровођења акције спасавања особа које су блокиране у деловима објекта (коришћење опреме за извођење спасавања (ако има потребе), одређивање распореда и редоследа спасавања и сл.)

У свим случајевима, кад евакуација запослених није спроведена у потпуности, приступа се акцији спасавања преосталих особа.

У овој акцији учествују:

- Особе које одреде руководиоци евакуације и спасавања
- Припадници професионалне ватрогасне јединице

Руководиоци евакуације и спасавања, у оквиру свог дела рада, утврђују путем извиђања следеће:

- Колико је особа угрожено и где се налазе
- Каква им непосредна опасност прети
- Да ли је наступила паника
- Који су путеви евакуације блокирани

Истовремено оцењују која су средства за спашавање потребна и која су лична и колективна заштитна средства потребна за запослене који ову акцију спроводе.

До доласка ватрогасно спасилачке јединице, у границама могућности, користе властита средства спасавања. Након доласка професионалне ватрогасно спасилачке јединице града користећи ће се опрема за спасавање ватрогасне јединице, а руковођење преузима руководиоц ватрогасне спасилачке јединице.

Искључивање инсталација, које представљају опасност у случају пожара и електричне енергије врше задужени за одржавање инсталација, припадници ватрогасно спасилачке јединице или радници ЕДБ-а.

Спасавање у случају пожара

У случају пожара морају се прво спасити угрожене особе, а тек онда се покреће акција за коначно сузбијање пожара. Руководиоци евакуације и спасавања одређују начин спасавања особа у случају пожара.

Руководиоци евакуације и спасавања у сарадњи са одговорним запосленим, треба да одреде место на којем ће сакупити средства за гашење пожара, како би се у што краћем року евакуисале особе заостале у пожару захваћеном објекту и евентуално локализовао пожар у почетној фази. При томе треба водити рачуна да у акцији гашења учествују запослени који су прошли против пожарну обуку као и да се при гашењу води рачуна о материјалним добрима Општинске управе - Сјеница, односно ако је захваћена ИТ опрема пожаром, гасити је средствима са којима ће имати најмање оштећења нпр. CO₂, халоном итд.

У случају пожара који отежава спасавање запослених, потребно је:

- Да одмах заједно са осталим радњама спасавања особа припадници ватрогасно спасилачке јединице приступе гашењу пожара
- Искључити инсталације које представљају опасност у случају пожара (електрична енергија, систем грејања (по потреби), извор плина (ако постоји итд.)
- Приликом напуштања угрожене просторије затворити прозоре и врата ради спречавања продора свежег кисеоника и разбуктавања пожара
- Отвори врата и прозоре на ходницима, степеништима и просторијама у којима се обавља евакуација, односно, спасавање због одвода дима и повишене температуре
- Спровести пробијање зидова (ако је неопходно), како би се заобишла места угрожена пожаром и обавило спасавање блокираних особа, како би се акција гашења пожара била што ефикаснија.

Након евакуације људства врши се евакуација материјалних добара по одлуци руководиоца евакуације.

Зборно место евакуисаних особа

Сви запослени након изласка из објекта морају се окупити на зборном месту које одређено за окупљање, на отвореном простору и које се налази на графичким прилозима плана евакуације.

Након окупљања запослени морају:

- Мирно сачекати даља наређења и упуства
- Не смеју стварати накнадну панику
- Не смеју самовољно напуштати зборно место и кренути у било какву акцију без одобрења
- Не смеју се враћати у објекат док за то не добију одобрење руководиоца евакуације да је улаз сигуран.

На зборном месту руководиоца евакуације треба да:

- Утврде да ли су сви запослени и друга лица напустила објекат
- Ако запослени нису на броју, предузети акцију спасавања
- Обаве координацију даљег ангажовања са другим руководиоцима евакуације и спасавања и руководиоцем ватрогасно спасилачке јединице
- Организовати пружање прве помоћи повређенима, а теже повређенима спровести у надлежне медицинске установе (прва помоћ, дом здравља, болница).

8.ПРОРАЧУН МАКСИМАЛНОГ БРОЈА ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ОБЈЕКТА

Члан 34.

Пут за евакуацију из објекта према безбедном простору мора бити непрекидан, раван и увек слободан и незакрчен. Евакуациони путеви, треба да су видно обележени смеровима евакуације. Сви излази из објекта треба да су означени уочљивим знацима. Вратана објекту која се налазе на путевима евакуације су прописаних димензија и одговарајуће пропусне моћи, тако да се евакуација из објекта може одвијати континуирано и без застоја.

Број људи који се може наћи у објекту Општинске управе - Сјеница је око 150лица. Укупна површина је Пр +П1 1530 m². Евакуација из објекта је омогућена преко једног гланог излаза. Излазна врата у објекту су двокрилна ширине 2,10 m. Путеви евакуације су у приземљу равни, проходни, без препрека и скретања већих од 90°.Са спрата се силази степеништем које је армирано бетонске конструкције.

Сходно наведеном може се закључити да су обезбеђени сви услови за евакуацију.

Прорачун времена потребног за евакуацију људи

Прорачун времена евакуације из објекта се рачуна за најнеповољније место (најудаљенију просторију у објекту, просторије на спрату, просторије у којима се окупља већи број људи).

Приликом прорачуна времена евакуације користићене су техничке препоруке СРПС ТП 21:2003.

Као најнеповољније место узета је тачка боравка на спрату, најудаљенија од евакуационог излаза.

Пројектна брзина кретања човека при евакуацији на равном износи $V_0 = 1,5 \text{ m/s}$. Брзина кретања при евакуацији се смањује услед груписања људи пред сужењем коридора (врата и сл.) скретање коридора, на степеништу, у ескалаторима и сл.

При наиласку на сужење коридора или врата, отвора мањег од 1 m за 10 до 40 лица; или врата, отвора мањег 1,6 m на 40 до 200 лица, пројектно време задржавања је 3 s за сваких 10 лица.

За свако скретање под углом већим од 30° , а мањим од 60° и наилажење на степениште или рампу, потребно је додатних 2 s на сваких 10 лица.

За свако скретање под углом већим од 60° и наилажење на ескалатор у покрету, потребно је додатних 5 s на сваких 10 лица.

Пројектна брзина ометаног кретања човека при евакуацији је производ брзине неометаног кретања (V_0) и фактора успоравања (u).

$$V_e = V_0 * u$$

$u = 0,9$ – за кретање низ рампу

$u = 0,8$ – за кретање низ степенице

$u = 0,7 - 0,05 d$ за кретање уз рампу, где је (d) број фиктивних етажа од по 3 m.

$u = 0,6 - 0,05 d$ – за кретање уз степениште, где је (d) број фиксних етажа од по 3 m.

Потребна ширина излазних врата препорукама стандарда СРПС ТП 21, минимална ширина отвора врата (B), за просторије:

- У којој улази само једна особа (wc, остава) износи 0,62 m
- У коју улази 2 особе (купатило, кухиња) $B > 0,72 \text{ m}$
- У којима улазе више од 2 особе (собе и сл.) $B > 0,82 \text{ m}$
- У којима борави до 10 лица, износи 0,92 m
- У којима борави више од 50 лица, а мање од 100 примењују се двокрилна врата или двоја врата раздвојена
- У којима борави више од 100 особа примењује се више двокрилних и/ли једнокрилних врата.

Први и етажни излаз не смеју да буду у виду клизних или обртних врата.

Евакуација се одвија у етапама:

Прав етапа – од ПМ до ПИ, од полазног места, у овом случају најудаљенијег места од излаза до првог излаза.

Друга етапа - од ПИ до КИ, од првог излаза до крајњег излаза

Трећа етапа – од КИ до ЗМ, од крајњег излаза до зборног места

У ово случају најдужи пут из најудаљеније тачке од крајњег излаза је 35 m.

Параметри за прорачун

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија потребна је специфична пропусна моћ СПМ која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излази оређене ширине у току 1 минута. Већа пропусна моћ усваја се за децу старости од 5-15 година, а мање за одрасле, слабије покретене особе (мала деца, инвалиди, слабовиде особе, и др.)

Време припреме за евакуацију је време од тренутка када лице, које ће се евакуисати, сазна да је настао пожар који би могао да угрози жибот, од тог тренутка напуштања просторије боравка (време у коме лице оправданост евакуације, треже своје чланове породице, кућне љубимце, вредне ствари и остало што намеравају да понесу).

За потребе пројктовања усваја се да је време припреме за евакуацију:

Р.бр. Врста објетка   Време припреме за евакуацију (тпе)

1 .	Стамбени објекти	10 мин.
2 .	Пословни објекти	5 мин.
3 .	Јавни објекти	3 мин.
4.	Стадиони и спортске хале	2 мин.

Прорачун времена евакуације из објекта.

Евакуација из објекта врши најкраћим путем до излазних врата из сале, а затим до крајњег излаза. Време евакуације састоји се од времена припреме за евакуацију и времена кретања од полазног места до безбедног места излаза на улицу. Време припреме за јавни објекат је 3 минута. Брзина кретања човека по равном путу је $V=1,5 \text{ m/sec}$, а за кретање низ степенице је $V= 1,2 \text{ m/sec}$.

Меродавно време за прорачун евакуације из објекта О.Ш. " Бранко Радичевић " Штаваљ је са најудаљеније тачке у објекту до излаза на слободан простор.

Прав етапа – од полазног места (ПМ) до првог излаза (ПИ).

$$t_1 = 15\text{m} : 1,5\text{m/sec} = 10\text{s}$$

Друга етапа - од спратног излаза (ПИ) до крајњег излаза (КИ).

$$t_2 = 6\text{m} : 1,2\text{m/sec} = 5\text{ s}$$

Трећа етапа – од крајњег излаза (КИ) до зборног места (ЗМ).

$$t_3 = 10\text{m} : 1,5\text{m/sec} = 6,66\text{ s}$$

Узимајући у обзир број гостију који се евакуишу:

t_{vi-1} - за свако скретање под углом већим од 60 степени потребно је додатних 5 s на сваких 10. лица.

$$1 * 5\text{ s} \text{ следи..... } t_{vi-1} = 125\text{ s}$$

Укупно максимално време евакуације из објекта је:

$$t_u = t_1 + t_2 + t_3 + t_{vi-1} + t_{vp} = 10\text{s} + 5\text{ s} + 6,66\text{ s} + 125\text{s} + 60\text{ s} = 3\text{ min } 26\text{ sekunde}$$

Време евакуације израчунато је по обрасцу:

$$t_{ev} = \frac{P}{B * K} + \frac{L}{V} \text{ sec}$$

Где је:

t_{ev} – време евакуације у секундама

P – број људи у објекту

B - ширина излазних врата на објекту

K – коефицијент пролаза особа, искуствена вредност 1,3 особа по m/sec

L - укупна дужина пута у m

V_0 - брзина кретања 1,5 m/sec на равном путу

V_c – брзина кретања 1,2 m/sec низ степенице

Време кретања на равном путу:

$$t_{ev} = \frac{P}{B * K} + \frac{L}{V} \text{ sec} = \frac{250}{1,4 * 1,3} + \frac{31}{1,5} = 137,3 + 20,6 = 157,9 \text{ sec}$$

Укупно време евакуације $t_{\text{ево}} + t_{\text{р}} = 157,9 \text{ sec} + 60 \text{ sec} = 217,9 \text{ sec} = 3 \text{ min } 37 \text{ sekunde}$

Укупно време прорачуна према ТП 21:2003 констатује да је задовољено време за безбедну евакуацију људи:

9. ТЕХНИЧКА ОПРЕМА И СРЕДСТВА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

Члан 35.

Врста, количина опреме, средстава за гашење пожара и место где се постављају одређује се у зависности од површине радних просторија, врсте процеса производње и технологије као и могућих узрока пожара и врсте пожара.

Члан 36.

Опрема и средства за гашење пожара морају се одржавати у исправном стању. Мора се редовно вршити контролно испитивање и сервисирање превозних и ручних ватрогасних апарата у складу са упуством произвођача.

Сервисирање ватрогасних апарата врши се на 6 месеци, хидраулично испитивање апарата "S" апарата врши се на 2 године.

О извршеним прегледима води се посебна евиденција извршених радова од стране овлашћених лица која су спровела испитивање и сервисирање ПП опреме. Ова евиденција се чува у архиви Општинске управе у Сјеници.

Члан 37.

Средства за гашење пожара морају се наменски користити.

Члан 38.

Уређаји и средства за гашење пожара морају се постављати у радним просторијама и салама. Морају бити постављени на прикладним местима у увек доступни за употребу.

Члан 39.

Радник задужен за обављање послова заштите од пожара предлаже набавку опреме, средстава за заштиту од пожара и старају се о одржавању ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара.

Према степену угрожености и нормативима ПП средстава, Општинска управа у Сјеници **поседује четрнаест ватрогасна апарата типа S-9 А.**

10. ОДГОВОРНОСТ РАДНИКА ЗБОГ НЕПРИДРЖАВАЊА ПРОПИСАНИХ И НАЛОЖЕНИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 40.

Радници Општинске управе у Сјеници дужни су да се у свом раду придржавају мера заштите од пожара прописаних законом и подзаконским актима донетим на основу Закона заштите од пожара и овим правилима, као и мера које им на основу наведених прописа наложе појединци одговорни за спровођење ,мера заштите од пожара у Општинској управи - Сјеница и инспекцијски органи Службе унутрашњих послова.

Члан 41.

Непридржавање прописаних мера заштите од пожара, представља **тежу** повреду радне обавезе, предвиђене Правилником о раду.

Члан 42.

Одредбе ових Правила обавезне су и примењују се за све раднике који засновали радни однос на одређено и неодређено време у Општинској управи у Сјеници као и раднике других органа и организације који по било ком основу раде или изводе радове у објекту Општинске управе у Сјеници.

11. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 43.

На сва питања из области заштите од пожара која нису регулисана овим Правилима примењиваће се важећи Закон и други прописи.

Члан 44.

Ова Правила ступају на снагу даном доношења.

ОПШТИНСКА УПРАВА

НАЧЕЛНИК

Графички приказ

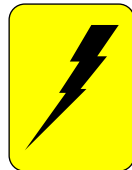
POSTUPAK KOD IZBIJANJA POŽARA

POZOVI

193

ISKLJUČI

SKOLOPKA

ZATVORI

GAS

UPUTI

**POŽARNI
IZLAZ**

UPOTREBITI

**PP
APARAT**

SAČEKAJ DOLAZAK VATROGASNE JEDINICE